

Marie Zajíčková

Perem Štětcem

Vernisáž ve středu 8. března 2017 v 17 hodin
Galerie Jiřího Trnky, nám. Republiky 40, Plzeň
Úvodní slovo / PhDr. Jana Potužáková
Kulturní program / Miriam Čížková, zpěv
Štěpán Slavík, hudební doprovod
Jiří Hlobil, recitace

Výstava potrvá do 2. dubna 2017
Otevírací doba / úterý–neděle 10–12, 13–17

Marie Zajíčková

nar. 3. 10. 1946 v Horní Lukavici, okres Plzeň-jih
Členka Unie výtvarných umělců Plzeň

Odborná studia:

Střední odborná škola výtvarná v Praze,
Hollarovo nám., 1960–1964

Šestisemestrové studium teorie a praxe grafiky periodik
pro výtvarné redaktory
(ČSN za spolupráce FŽ UK v Praze), 1976–1979

Obor umělecké činnosti:

malba, kresba, novinová a knižní ilustrace, propagační grafika

Výstavy kolektivní:

- 1966 Výstava celostátního kola STMP – Dům pánů z Kunštátu, Brno
- 1975 Foyer Komorního divadla v Plzni
(společně s J. Šindelářem a M. Němečkem)
- 1981 Západočeští výtvarníci Pravdě – Plzeň,
výstavní síň Díla Červené srdce
- 2012–2016 Účast na členských a tematických výstavách UVU Plzeň
/ Plzeň, Písek, Klatovy, Weiden
- 2012–2016 Výstavy Letnice umělců
/ Plzeň, Mariánská Týnice, Weiden
- 2015 Účast na charitativní akci Na plzeňské paletě
/ Plzeň, Manětín, Mariánská Týnice, Schönsee

Výstavy samostatné:

- 1986 Kulturní dům Štěnovice
- 2007 Novinová kresba / volná tvorba – přednáškový sál
Zpč. galerie v Plzni
- 2008 Novinová kresba / volná tvorba – Dům historie Přešticka,
Přeštice
- 2014–2015 Novinová kresba (s M. Čechem)
– II. patro plzeňské radnice
- 2017 Perem / štětcem – Galerie Jiřího Trnky, Plzeň

Obraz Hej, mistře byl v roce 2016 součástí expozic
k výročí J. J. Ryby v Podbrdském muzeu v Rožmitále
a v DHP v Přešticích

Zastoupení ve sbírkách: Biskupství plzeňské
historie Přešticka
soukromé doma i v zahraničí

Realizace: Obrazy Cyrila a Metoděje a Nejsvětější Trojice
v nově obnovených kapličkách ve Šlovicích
a Trhomném

Ohlédneme-li se u příležitosti životního jubilea za tvorbou Marie Zajíčkové, nalezneme několik důležitých etap. Prvou podstatnou je samozřejmě dětství a dospívání. Vyrůstala v rodině přeštického učitele Jana Jílka, který byl rovněž propagátorem umění a dceru k témuž vedl. Maminka zase své výtvarné citění projevowała ryze prakticky. V tomto prostředí Marie Zajíčková rozvíjela své výrazné výtvarné předpoklady. Pro další vzdělání v oboru zvolila studium v Praze, kde absolvovala Střední odbornou školu výtvarnou, tzv. Hollarku. Po absolutoriu se však do Přeštic vrátila a sedm let zde pracovala jako metodička výtvarných aktivit okresu Plzeň-jih. Následně se stala výtvarnou redaktorkou přílohy západočeských novin Pravda, později Plzeňského deníku, kde se věnovala zejména grafické úpravě sobotní přílohy, prováděné klasickými typografickými postupy. Důležitým úkolem byla i kresba doprovázející povídky a poezii, fejetony, stránku pro děti, a v podstatě vše, co běžný provoz novinové práce přinášel. Zde také spolupracovala s řadou plzeňských výtvarníků, k nimž např. náleželi Zdeněk Živný, Jaroslav Šindelář, Vladimír Havlic, Slavěna Jandová, Bedřich Barták, Vilém Šedivec. Snahou autorky byla – později i v počítačové podobě – jednotná grafická tvář přílohových stran, podle možností výtvarně čistá a pro čtenáře přitažlivá.

Marie Zajíčková se tedy prioritně dlouhá léta zabývala novinovou kresbou, časopiseckou, knižní a učebnicovou ilustrací. Údělem se jí také staly čtenářsky oblíbené novinové příběhy lidí na scesti. Jen málokdo si však uvědomuje, že taková ilustrace je pro autora výtvarnou řeholí, neboť na malém prostoru potřebuje jednoduchými prostředky vyjádřit příběh. Pachatel mívá specifické antropologické rysy, dominuje expresivita čtenáře i ilustrátora. Autorka vytvořila nespočet takových ilustračních kreseb, a přesto nedokázala sklouznout k výrazovému klišé. Základem jejího kresebného vyjádření, a to nejen v novinové práci, je linie, plná, emocionálně silná, která nenechává na pochybách, že autorka v sevřené kompozici sdělí vždy to podstatné.

Kresba tedy dlouho tvořila základ její výtvarné práce, ale souběžně u Marie Zajíčkové narůstal zájem o širší volnou tvorbu. Často k ní náležely výborné portréty, hlavně rodiny a přátel. Dále to byla krajina, která zprvu lákala její tvůrčí zájem. Vznikaly malířské a kresebné záznamy z cest k moři, ale i z pobytů doma, např. na Šumavě a v Tatrách. Spolu s kresebnou linií, která i nadále tvoří pevnou kompoziční konstrukci, se v těchto pracích zdařile vyrovnávala s barvou, ať už se jednalo o akvarel či temperu. Vytvořila si postupně specifický rukopis, v němž nevšedně kombinuje různé technické prostředky a docíluje zajímavého výrazového působení zejména v současných pracích, kde používá též akryl.

Náročné malířské úkoly řeší v relativně nové tematické a myšlenkové oblasti své volné tvorby. Zabývá se např. symbolickými vyjádřeními, poselstvím mytologie či historie, křesťanskými podobenstvími. V takových obrazech pak spojuje vlastní imaginaci s konkrétní inspirací příběhem, který ji oslovil, zaujal. S jejími obrazy se setkáváme na výstavách soudobé sakrální tvorby, inspirovala ji osobnost Karla IV. i J. J. Ryby. Četné podněty pro práci však i nadále nachází v rodinném prostředí a okruhu přátel, vznikají další malířské podobizny, např. vnoučka Míši.

Je členkou UVU Plzeň, s níž se pravidelně zúčastňuje členských a dalších tematických výstav nejen v Plzni. Připravila také samostatné autorské výstavy, např. v přednáškovém sále Zpč. galerie či pro Dům historie Přešticka. Obrazy Marie Zajíčkové jsou zastoupeny v soukromých sbírkách, ve fondu Biskupství plzeňského či v přeštickém muzeu. Také vytvořila dva oltářní obrazy pro nově obnovené kapličky ve Šlovicích a v Trhomném.

Marie Zajíčková pracovala v plzeňské Západočeské galerii v knihovně a v propagaci, kde vždy trvala na tom, aby výsledná práce odpovídala nárokům na ni kladeným. Tento podstatný povahový rys jí totiž nedovolí, aby v jakékoliv její práci vítězila povrchnost a ledabylost.

Chceme-li poznat a pochopit celou současnou autorčinu tvorbu, může nám k tomu přispět myšlenka jiného umělce: Já vím, že musím, já také vím, že chci, neboť svět umění, svět tvůrčího myšlení, nemá hranic, rozprostírá se od člověka do dálek, do vesmíru, kde překlenovává i černé díry, ale mívá vesmírné i lidské trpaslíky. Proto vím, že také musím.

Výstava ve své celkové koncepci přináší jen letmé připomenutí vývojových zastavení tvorby Marie Zajíčkové, soustřeďuje se na díla vzniklá v posledním tvůrčím období a předkládá témata a myšlenky, jimiž se autorka obrací k divákovi i sama k sobě, a v nichž hledá řešení mnohdy palčivé problematiky. Vždy však nachází pozitivní východiska, a tím vnitřní mír.

Jana Potužáková